

Lag om ändring i kommunallagen (1991:900);

utfärdad den 10 juni 1999.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om kommunallagen (1991:900)²

dels att 9 kap. 16 § skall upphöra att gälla,

dels att nuvarande 9 kap. 5 § skall betecknas 5 kap. 20 b §, att nuvarande 9 kap. 6, 7–15 §§ skall betecknas 9 kap. 7, 9–17 §§ och att nuvarande 9 kap. 17 § skall betecknas 5 kap. 25 b §,

dels att de nya 5 kap. 20 b §, 9 kap. 8, 9, 11–13, 15 och 16 §§ skall ha följande lydelse,

dels att 3 kap. 17 §, 4 kap. 6 och 17 §§, 5 kap. 19, 23 och 31 §§, 6 kap. 7 och 19 §§, 7 kap. 8 §, 8 kap. 17 och 18 §§, 9 kap. 4 och 20 §§ samt 10 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 9 kap. 6 §, 7 §, 10 §, 12 § och 14 § skall sättas närmast före de nya 9 kap. 7 §, 9 §, 12 §, 14 § respektive 16 § samt att rubriken närmast före 9 kap. 16 § skall sättas närmast före den nya 5 kap. 25 a §,

dels att det i lagen skall införas fem nya paragrafer, 4 kap. 17 a §, 5 kap. 20 a och 25 a §§ samt 9 kap. 5 och 6 §§ av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 9 kap. 8 § skall införas en ny rubrik av följande lydelse.

3 kap.

17 §³ Om en kommun eller ett landsting med stöd av 16 § lämnar över vården av en kommunal angelägenhet till ett aktiebolag där kommunen eller landstinget innehar samtliga aktier, skall fullmäktige

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,

2. utse samtliga styrelseledamöter,

3. se till att fullmäktige får yttra sig innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Fullmäktige skall också utse minst en lekmannarevisor i aktiebolag där kommunen eller landstinget direkt eller indirekt innehar samtliga aktier.

¹ Prop. 1998/99:66, bet. 1998/99:KU30, rskr. 1998/99:210.

² Lagen omtryckt 1998:1.

³ Senaste lydelse 1998:765.

Vad som anges i första stycket gäller, när kommunen ensam eller landstinget ensamt bildar en stiftelse för en kommunal angelägenhet. Fullmäktige skall även utse minst en revisor i en sådan stiftelse.

Till lekmanarevisor i aktiebolaget eller revisor i stiftelsen skall fullmäktige utse någon av de revisorer eller revisorsersättare som enligt 9 kap. 1 § valts för granskning av styrelsen och övriga nämnders verksamhet.

4 kap.

6 § Den som är anställd hos en kommun eller ett landsting för att ha den ledande ställningen bland personalen är inte valbar.

Den som är chef för en förvaltning som hör till en nämnds verksamhetsområde får inte väljas till ledamot eller ersättare i nämnden.

Den som är redovisningsskyldig till kommunen eller landstinget är inte valbar som revisor eller revisorsersättare för granskning av verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten. Detsamma gäller make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller annan närstående till den redovisningsskyldige.

17 § Ledamöterna i nämnder får väcka ärenden i nämnderna.

Revisorerna får väcka ärenden i en nämnd om ärendet rör granskningen av verksamheten i nämnden. När revisorsersättarna tjänstgör har de samma rätt att väcka ärenden som revisorerna.

17 a § Revisorerna får väcka ärenden i en fullmäktigeberedning om ärendet rör granskningen av verksamheten i fullmäktigeberedningen. När revisorsersättarna tjänstgör har de samma rätt att väcka ärenden som revisorerna.

5 kap.

19 § Om en ledamot enligt 20 eller 20 a § är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga ärendet, även om antalet deltagande på grund av jävet inte uppgår till det antal som föreskrivs i 18 §.

20 a § Den som är redovisningsskyldig till kommunen eller landstinget får inte delta i

1. val av revisor eller revisorsersättare för granskning av verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten, eller

2. handläggningen av ärenden om ansvarsfrihet för verksamheten.

Detsamma gäller också make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller annan närstående till den redovisningsskyldige.

20 b § Trots 20 a § får enskilda förtroendevalda mot vilka anmärkning kan riktas enligt 9 kap. 17 § andra stycket delta i fullmäktiges överläggningar, när revisionsberättelsen över den verksamhet som de har ansvaret för behandlas.

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd får också delta i fullmäktiges överläggning när verksamhet inom den egna nämnden behandlas.

Vad som nu har sagts gäller även om de förtroendevalda inte är ledamöter i fullmäktige.

23 § Ärenden i fullmäktige får väckas av

1. en nämnd,
2. en ledamot genom motion,
3. revisorerna eller revisorsersättarna när de tjänstgör, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen,
4. en fullmäktigeberedning, om fullmäktige har föreskrivit det, eller
5. styrelsen i ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§, om fullmäktige har beslutat det för särskilda fall.

Ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga får i fullmäktige också väckas av minst fem procent av de röstberättigade kommun- eller landstingsmedlemmarna enligt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Initiativet skall vara skriftligt, ange den aktuella frågan samt innehålla initiativtagarnas egenhändiga namnteckningar, namnförtydliganden och uppgift om deras adresser.

25 a § Fullmäktige skall vid ett sammanträde före utgången av juni månad året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

Fråga om ansvarsfrihet för en gemensam nämnd skall prövas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller landstingen.

31 § Fullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning. Fullmäktige skall dock inhämta förklaringar över de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan ytterligare beredning besluta att den förtroendevaldes uppdrag skall återkallas enligt 4 kap. 10 §.

6 kap.

7 § Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av 3 kap. 16 § har lämnats över till någon annan.

19 § En nämnd får kalla en ledamot eller en ersättare i fullmäktige, en annan nämnd eller beredning, en revisor eller en revisorsersättare, en anställd hos kommunen eller landstinget eller en särskild sakkunnig att närvara vid ett sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.

Den som har kallats till ett sammanträde får, om nämnden beslutar det, delta i överläggningarna men inte i besluten.

7 kap.

8 § Företrädare för de anställda hos en kommun eller ett landsting (*personalföreträdare*) får, i den omfattning som anges i 9–13 §§, närvara vid

sammanträden med andra nämnder än styrelsen. Företrädare för anställda i kommuner eller landsting som samverkar i en gemensam nämnd får i motsvarande omfattning närvara vid sammanträden med den gemensamma nämnden.

Närvarorätt saknas dock vid revisorernas sammanträden, i patientnämnder, valnämnder och överförmyndarnämnder.

8 kap.

17 § Årsredovisningen skall lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

18 § Årsredovisningen skall godkännas av fullmäktige. Det bör inte ske innan fullmäktige enligt 5 kap. 25 a § beslutat om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

9 kap.

4 § I fråga om jäv för en revisor och en revisorsersättare skall bestämmelserna i 6 kap. 25 § om jäv tillämpas.

En revisor eller en revisorsersättare som är jävig i ett ärende får inte delta eller närvara vid behandlingen av ärendet. Denne får dock vidta åtgärder som någon annan inte kan vidta utan olägligt uppskov.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självmant ge det till känna.

5 § Har det uppkommit en fråga om jäv mot någon av revisorerna skall de samfällt besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om revisorerna inte är beslutföra utan honom och någon annan inte kan tillkallas utan olägligt uppskov.

Ett beslut om jäv får överklagas endast i samband med överklagandet av det beslut varigenom ärendet avgörs.

6 § Från jäv skall bortses när frågan om partiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

| *Sakkunnigt biträde*

8 § Revisorerna skall i sin granskning biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar i den omfattning som behövs.

De sakkunniga skall ha den insikt och erfarenhet av kommunal verksamhet som fordras för att kunna fullgöra uppdraget.

9 § Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsledning all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmanarevisorer som utsetts i företaget enligt 3 kap. 17 och 18 §§, även verksamheten i de företagen.

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Om revisorerna i sin granskning finner att det föreligger misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär skall de anmäla förhållandet till berörd nämnd. Om nämnden finner att det föreligger misstanke om brott och inte utan oskäligt dröjsmål vidtar åtgärder, är revisorerna skyldiga att rapportera nämndens agerande till fullmäktige.

11 § Vad som sägs om nämnder i 9 § gäller också fullmäktigeberedningar.

12 § Nämnderna och de enskilda ledamöterna och ersättarna i dessa samt de anställda är skyldiga att lämna revisorerna de upplysningar som behövs för revisionsarbetet.

De skall också ge revisorerna tillfälle att när som helst inventera de tillgångar som nämnderna har hand om och ta del av de räkenskaper och andra handlingar som berör nämndernas verksamhet.

13 § Vad som sägs om nämnder i 12 § gäller också fullmäktigeberedningar.

15 § De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv skall tas upp i protokoll.

Föreskrifterna i 6 kap. 30 § om justering av protokoll och tillkännagivande om justeringen skall tillämpas också på revisorernas protokoll.

16 § Revisorerna skall varje år till fullmäktige avge en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

De sakkunnigas rapporter skall fogas till revisionsberättelsen.

Granskningsrapport enligt 11 kap. 6 § aktiebolagslagen (1975:1385) som har lämnats för ett aktiebolag som avses i 3 kap. 17 eller 18 § skall också fogas till revisionsberättelsen.

20 § I kommunalförbund med förbundsdirektion skall revisorerna avge en revisionsberättelse till var och en av förbundsmedlemmarnas fullmäktige. Vad som sägs om fullmäktige i 5 kap. 20 b, 25 a, 25 b och 31 §§ skall beträffande sådana förbund gälla förbundsmedlemmarnas fullmäktige.

10 kap.

2 § Följande beslut får överklagas:

1. beslut av fullmäktige eller den beslutande församlingen i ett kommunalförbund,
2. beslut av en nämnd eller ett partssammansatt organ, om beslutet inte är av rent förberedande eller rent verkställande art,
3. beslut av förbundsstyrelsen eller en annan nämnd eller ett partssammansatt organ i ett kommunalförbund, om beslutet inte är av rent förberedande eller rent verkställande art, samt
4. sådana beslut av revisorerna som avses i 9 kap. 15 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000. Fullmäktiges sammanträde enligt 5 kap. 25 a § såvitt avser revisionen av 1999 års verksamhet får dock hållas senast före utgången av december år 2000. Till utgången av år 2000 får 8 kap. 17 § tillämpas i sin äldre lydelse.

På regeringens vägnar

BRITTA LEJON

Erna Zelmin-Åberg
(Justitiedepartementet)